

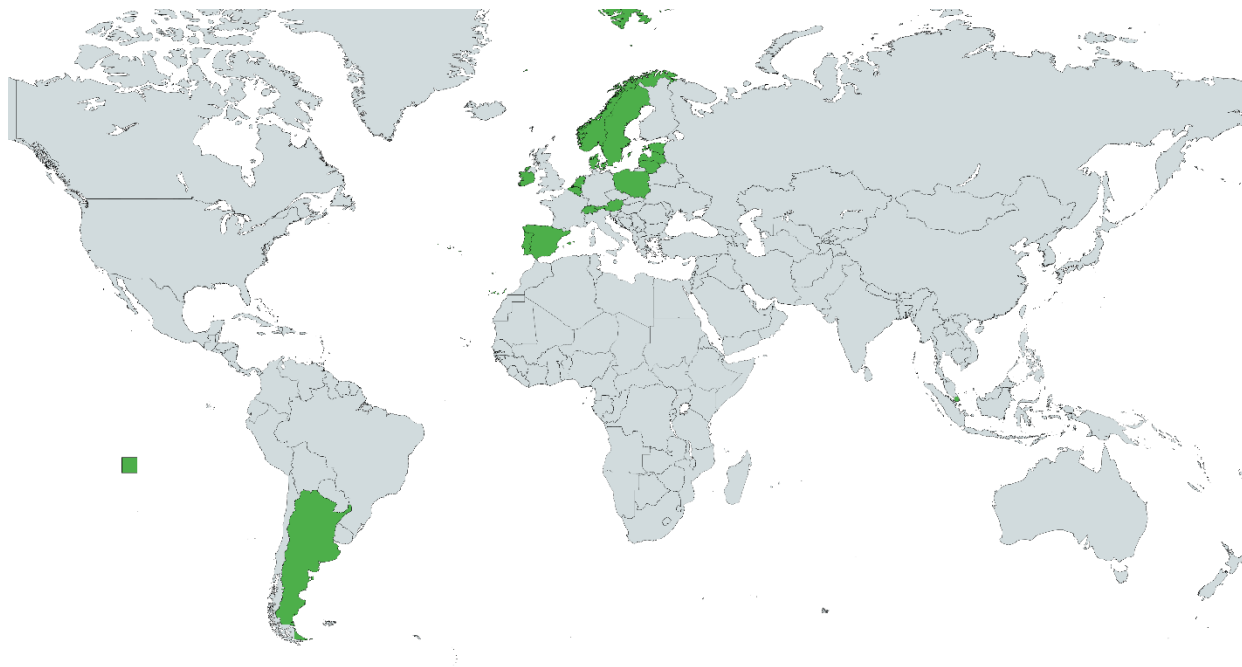

Ulkokansalaispolitiikka valikoiduissa verrokkimaissa

Paula Rossi / UM Suunnittelu- ja
tutkimusyksikkö

Suomi-kylä 7.-13.6.2021

Verrokkimaiden ulkokansalaisstrategiat/politiikat/linjaukset

Created with mapchart.net

- Valikoitujen **verrokkimaiden tai muuten kiinnostaviksi luokiteltujen maiden** olemassa olevien ulkokansalaisstrategioiden kartoitus
- Ruotsi, Norja, Tanska, Viro, Latvia, Liettua, Belgia, Alankomaat, Itävalta, Sveitsi, Portugali, Espanja, Puola; perspektiivin laajentamiseksi Singapore ja Argentiina

Verrokkimaiden ulkokansalaisstrategiat/politiikat/linjaukset

- Kysymyksiä
 - ulkokansalaisstrategioiden pääasiallisesta sisällöstä;
 - vastaavista, koordinoivista, toimeenpanevista tahoista;
 - ulkokansalaisille tuotetuista palveluista ja viestinnästä;
 - maakuvatyöstä;
 - järjestötoiminnasta;
 - äänestämisestä;
 - elinkeinoelämästä ja vienninedistämisestä;
 - ulkokansalaisten huomioiminen paluumuuttajina
 - muita mielenkiintoisia havaintoja/käytäntöjä

Ulkokansalaispolitiikkojen pääasiallinen sisältö ja koordinoivat tahot

- Kaksi selkeää pääasiallista linjausta useimmissa
 - Ulkokansalaisten **rohkeus paluumuuttoon** ja aivovuodon esto;
 - Ulkokansalaisten hyödyntämien maakuvatyössä sekä **kielen ja kulttuurin säilyttäminen** diasporan kautta
- Osassa maissa (esim. Espanja, Irlanti, Puola) ulkokansalaispolitiikka **koskee myös ei-kansalaisia**; osassa (esim. Singapore, Sveitsi) kattaa vain kansalaisuuden omaavat
- Useimmiten ulkokansalaispolitiikan koordinoinnista ja toimeenpanosta vastaa **ulkoministeriöt**; toimeenpanoon osallistuu myös erilaiset **säätiöt**
 - Esim. Maailman latvialaisten federaatio; Svenskar i Världen; Camões-instituutti (Portugali)

Palvelut ja viestintä ulkokansalaisille

- Ulkokansalaisille tarjotaan pääasiassa **konsulipalveluita**
 - Portugalilla suunnitteilla **24/7/365 konsulipalveluiden tarjoaminen verkossa** e-Consul –alustalla
- Palveluita myös lapsille ja nuorille
 - Esim. Latviassa viikonloppukouluja (vrt. Suomikoulu) sekä kielen ja kulttuurin kesäkoulu 17-35-vuotiaille
- Viestinnästä ulkokansalaisille vastaa pääosin **edustustot**; myös verkkosivuja, uutiskirjeitä, sosiaalinen media

Ulkokansalaiset maakuvatyössä

Kuvakaappaus: Spain for Sure

- Ulkokansalaisten rooli maakuvatyössä vaihteleva
- Mm. Puolalle **diasporan rooli merkittävä** maakuvatyön rakentamisessa
- Espanjalla paluumuuttoon kannustava **”Spain for Sure”** – kampanja, jossa mukana maailmalla menestyneitä espanjalaisia luomassa myönteistä kuvaa Espanjasta

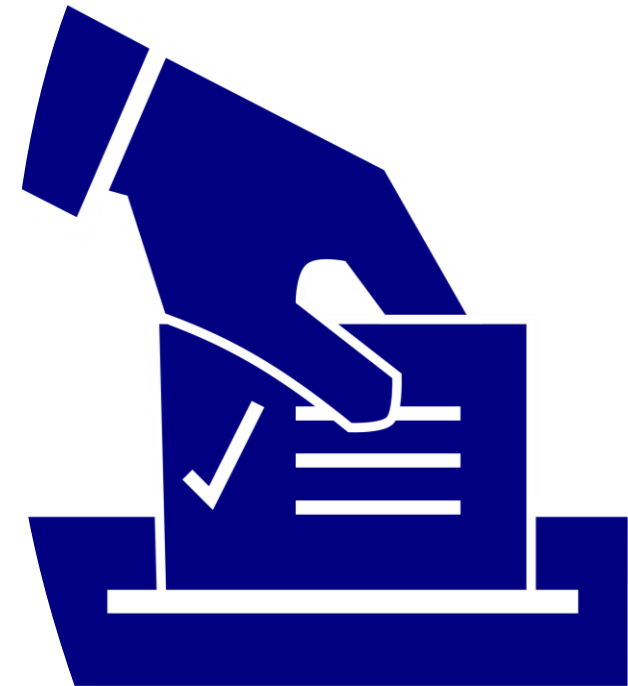
Ulkokansalaisten järjestötoiminta ja yhteydenpito kotimaahan

- Järjestöt tukevat usein **kielen ja kulttuurin** opetusta
 - Esim. ulkoliettualaisille liettuankielisiä peruskouluja ja viikonloppukouluja
- Kulttuuri-, ruoka-, musiikki yms. tapahtumien järjestäminen
- **Verkostoitumista tukevia järjestöjä** esim. ruotsalainen naisille suunnattu SWEA international
- Irlannilla ”diasporaturismi” – räätälöityjä matkoja kotimaahan

Äänestäminen ja ulkokansalaisparlamentit

- Useimmiten eri maiden ulkokansalaisilla **mahdollisuus äänestää postitse** tietyissä vaaleissa
- Irlannin ulkokansalaisilla ei lainkaan äänioikeutta; singaporelainen voi menettää äänioikeuden tietyissä olosuhteissa
- Ruotsin SVIV –järjestöllä ulkokansalaisparlamentti; Sveitsillä ulkokansalaisneuvosto

Elinkeinoelämä ja vienninedistäminen

- Muutamissa maissa ulkokansalaisia osallistetaan vienninedistämistyöhön
 - Ruotsissa SVIV –järjestö tekee yhteistyötä ruotsalaisen elinkeinoelämän kanssa
 - Sveitsillä vienninedistämisjärjestö **Switzerland Global Enterprise** – 31 maan verkosto
 - Tanskalla **Danes Abroad Business Group** –verkosto, tavoite toimia aktiivisesti 20:llä Tanskan tärkeimmällä vientimarkkinalla

Ulkokansalaisten huomioiminen paluumuuttajina ja osaajina

- Paluumuutto on usealla maalla keskeinen osa ulkokansalaispolitiikkaa, joten useilla on myös **paluumuuttoa tukevia palveluita**
- Irlannissa ”**Back for Business**” –mentorointiohjelma yrityksen perustamista suunnitteleville paluumuuttajille
- Sveitsillä, Tanskalla ja Ruotsilla on **yhdistyksiä ja verkostoja**, jotka tarjoavat tukea paluumuuttajille sekä tuovat esiin näiden osaamista
- Portugalissa ”**Programa Regressar**” mahdollistaa Portugaliin palaaville yrittäjille ja työntekijöille vero- ja lainahelpotuksia, sekä 50% veroedun ensimmäisen viiden vuoden aikana paluumuuton jälkeen

Muita havaintoja mielenkiintoisista käytännöistä, kampanjoista, tapahtumista

- Portugalilla yli 65-vuotiaille ulkokansalaisille ”**Portugal sydämissä**” – ohjelma, joka mahdollistaa Euroopan ulkopuolella asuville kahden viikon lomamatkan Portugaliin
- Virossa aloittaa elokuussa 2021 ulkovirolaisasioihin keskittyvä **ulkovirolaissuurlähettiläs**; myös Espanjalla temaattinen **ulkoespanjalaissuurlähettiläs**
- Viron suurin ulkovirolaisyhteisö Suomessa, mutta Suomessa asuvia virolaisia ei pidetä ulkokansalaisina

Mitä voimme oppia?

- **Paluumuutoissa tukemista**, ml. ulkosuomalaisten monipuolisen osaamisen esille tuomisen muodossa (kulttuurien välinen tulkkaus yksi bonus) – esim. mentorointiohjelmien mahdollisuus
- Ulkomailla työskentelevien suomalaisten **aiempaa aktiivisempaa ja systemaattisempaa verkottamista myös viennin edistämisen näkökulmasta**
- Palvelujen tarjoaminen verkossa yhdeltä alustalta ympäri vuorokauden
- Ulkomailla asuvan tai oleskelevan suomalaisen **akateemisen yhteisön tiiviimpää kytkemistä** ”Osaavan ja osallistavan Suomen” tarinaan ja tietotaidostaan oppimista

KIITOS!

Kysymyksiä, kommentteja, ehdotuksia?